

Gemeente Zeewolde

Gemeentehuis
Raadhuisplein 1

Postbus 1
3890 AA Zeewolde

Telefoon (036) 5229522
Telefax (085) 1108515
E-mail info@zeewolde.nl
Website www.zeewolde.nl

Aan
Directie Materieel, Vastgoed, Leefomgeving en
Duurzaamheid Ministerie van Defensie
o.v.v. Nationaal Programma Ruimte voor Defensie
Postbus 20701
2500 ES Den Haag

Datum	Uw brief/kenmerk	Zaaknummer
7 februari 2024		00500000074773
Documentnummer	Contactpersoon	Doorkiesnummer
00500000336559	H. Polet / S.L. Strauss	036 5229423
Onderwerp		E-mailadres
Zienswijze NRD NPRD		info@zeewolde.nl

Zeewolde

Geachte heer/mevrouw,

U bent begonnen met het werken aan een Nationaal Programma Ruimte voor Defensie. Hierin staan activiteiten en behoeften waarvoor u ruimte nodig heeft. Voor dit Programma doorloopt u een plan milieueffectrapportage (plan-m.e.r.) procedure om de effecten en locatiealternatieven van de behoeften in beeld te brengen en te beoordelen. De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) is de inhoudelijke start van de plan-m.e.r. procedure. U heeft naast de NRD een participatieplan opgesteld. De NRD en het Participatieplan liggen tot en met 12 februari 2024 voor een ieder ter inzage met de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.

Wij zien het belang van een goed functionerende Defensie en hebben kennis genomen van uw plannen. U heeft voor een vijftal behoeften (gedeeltelijk) een zoekgebied in Zeewolde in beeld. Daarom dienen wij deze zienswijze in op de NRD en het Participatieplan.

Meerdere nationale belangen

Allereerst geven wij u mee dat er meerdere nationale belangen zijn waarbij de provincie Flevoland en daarmee ook de gemeente Zeewolde in beeld is. Hierbij moet u onder andere denken aan de 380 KV-verbinding (Ens-Diemen & Ens-Vierverlaten) en de woningbouwopgave. Wij hebben zorgen over een zorgvuldige afweging van alle nationale opgaven, waarvoor het Rijk kijkt naar het grondgebied van Zeewolde. Wij hebben vragen over hoe het Rijk de ruimtevragen voor onder meer voedselvoorziening en voedselzekerheid, energiebeschikbaarheid, bereikbaarheid, woningbouw, natuur, oefengebied voor nood- en voorzorgslandingen en nu ook nationale veiligheid tegen elkaar gaat afwegen en daarna in gaat passen in het ruimtelijk beleid. In de NRD mist ons inziens een verwijzing naar het afwegingskader van de Nota Ruimte.

Wij vragen u daarom om alle nationale belangen integraal af te wegen, omdat al die landelijke opgaven fysieke (en milieu)ruimte, vragen.

Behoeften in Zeewolde

Het grondgebied van de gemeente Zeewolde is in het kader van de NRD bij Defensie in beeld voor meerdere categorieën van behoeften met een ruimtevraag. In de NRD zijn een drietal locaties benoemd onder alternatief 3 bij de opgave 'Versterken en concentreren ondersteunende eenheden' (1.). Daarnaast is het grondgebied van de gemeente aangeduid als zoekgebied voor:

2. Extra locatie grootschalige munitieopslag;
3. Nieuw terrein voor oefenen en trainen met explosieven (springterrein);
4. Stationering en corridors onbemande drones voor cargo;
5. Helikopterlandingsplaatsen

(Ad1.)Versterken en concentreren ondersteunende eenheden

De drie locaties die onder deze behoefte in alternatief 3 worden onderzocht zijn: locatie Gooiseweg, locatie Spiekweg en locatie Oosterwold. Voor alle drie de locaties geldt dat de grootschaligheid van de gebieden maakt, dat wij alleen op hoofdlijnen kunnen reageren. De zoekgebieden zijn over het algemeen twee keer zo groot als de benodigde ruimte. Dit betekent dat veel agrariërs in onzekerheid zitten. Wij verzoeken u de periode van onzekerheid zo kort mogelijk te laten zijn en de gevolgen voor mogelijke getroffen en te compenseren. Daarom verzoeken wij u in de plan m.e.r. deze zoekgebieden concreter te maken, zodat er meer duidelijkheid komt over naar welke percelen u in Zeewolde kijkt. Daarnaast vragen wij u om de agrarische belangen een meer prominente plek te bieden in uw afwegingskader. De agrarische belangen kunnen met een landbouweffectrapportage in beeld worden gebracht. Met als doel een zorgvuldige afweging van alle belangen.

De gemeente heeft in december 2023 haar omgevingsvisie vastgesteld. In deze visie is de lange termijn visie voor de gebieden vastgelegd. Geen van de locaties is conform deze visie geschikt voor een defensielocatie. Voor de drie locaties hebben wij specifiek de volgende opmerkingen:

Locatie Gooiseweg

De locatie Gooiseweg ligt in het agrarisch gebied conform de recent vastgestelde omgevingsvisie. Voor dit gebied staat de landbouw als drager centraal en zet de gemeente in op het stimuleren van natuurvriendelijke landbouw, omdat hier de 'oergronden' van Zeewolde liggen. Hiermee bedoelen we dat in dit gebied sinds het prille begin biologische landbouw plaatsvindt. Het gebied is daardoor uniek en heeft daarmee een hoge agrarische waarde. Het inzetten van gronden voor een defensielocatie betekent dat er een, voor Europa, Nederland en Flevoland uniek agrarisch gebied verloren gaat. Inpassing van een nieuwe defensielocatie van ongeveer 500 hectare vinden wij niet passen in die ontwikkeling.

Locatie Spiekweg

In de omgevingsvisie valt locatie Spiekweg in de randmeerzone. Dit is een zone die zowel recreatief als agrarisch ingevuld wordt. Deze zone kenmerkt zich met landbouw als drager voor het open landschap, als een modern

landbouwgebied met kansen voor biologische en natuurvriendelijke landbouw met daarnaast veel recreatieve invulling, zoals campings en het scoutinglandgoed. In de visie zien wij dit gebied graag versterkt met recreatief medegebruik. Voor het gebied wordt ingezet op het versterken van de relatie tussen recreatie, agrarisch gebied, natuur en biodiversiteit, met andere woorden: ontwikkelingen die passen bij het karakter van dit gebied. Een kazerne voor ondersteunende eenheden is daar niet passend in.

Locatie Oosterwold

In uw NRD staat de locatie aangeduid tussen de A6 en (ten noorden van) de Vogelweg. Uit het eveneens gepubliceerde alternatievenonderzoek blijkt dat u kijkt naar een locatie ten zuiden van de Vogelweg. Graag ontvangen wij een bevestiging of dit laatste gebied inderdaad in de NRD in beeld is.

De locatie ligt in het agrarisch gebied conform de recent vastgestelde omgevingsvisie. In de visiekaart van dit document is het gebied zowel ten noorden als ten zuiden van de Vogelweg aangeduid als ontwikkeling Oosterwold. Deze ontwikkeling is beschreven in de intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold die in 2013 door de gemeenteraden van Zeewolde en Almere is vastgesteld. Deze structuurvisie voorziet in een organische, stedelijke ontwikkeling van dit gebied met in totaal ongeveer 15.000 woningen. Het Rijksvastgoedbedrijf (RVB), de gemeente Almere, de gemeente Zeewolde, de provincie Flevoland en waterschap Zuiderzeeland werken gezamenlijk aan de ontwikkeling van Oosterwold.

Het gaat om een gebied waarbij geen gedetailleerd uitbreidingsplan is vastgesteld, maar een set van spelregels veel verschillende particuliere initiatieven mogelijk maakt. Het gebied biedt ruimte voor het wonen in een groene woonomgeving en voorziet daarmee in de vraag naar groene woonmilieus. Binnen de spelregels worden initiatiefnemers uitgenodigd om het gebied zelf in te richten met stadslandbouw, groen, water en wegen. De inpassing van een nieuwe defensielocatie in Oosterwold zou ten koste gaan van het realiseren van woningen. Het vernieuwende aanbod dat Oosterwold mensen biedt, voorziet bovendien in een gewenste vorm van gebiedsontwikkeling. Inpassing van een nieuwe defensielocatie van ongeveer 500 hectare vinden wij niet passen in die ontwikkeling.

Wij verzoeken u om ons mee te nemen in de onderzoeken die volgen om te komen tot een keuze tussen de verschillende alternatieven. Hiermee kunnen de lokale belangen en de kennis van het gebied bijdragen aan een goede belangenafweging.

(ad 2.) Extra locatie grootschalige munitieopslag

Defensie zoekt een extra locatie voor grootschalige munitieopslag. U heeft een zoekgebied ingetekend op de grens van Zeewolde met de gemeenten Dronten en Lelystad. Dit zoekgebied is niet begrensd en onduidelijk is naar welke omvang en exacte locatie u als defensie op zoek bent. De omvang van de cirkel is dusdanig groot dat een groot deel van het zoekgebied in Zeewolde ligt. Omdat u in deze fase geen strak omljnd gebied aangeeft, maar een vaag zoekgebied, hebben wij de agrariërs in dit gebied niet actief betrokken bij de informatie die u deelt. Immers weten wij niet om welk gebied het exact gaat en dus ook niet welke betrokkenen moeten worden geïnformeerd. Wij verzoeken u om ons, in de onderzoeken die volgen om te komen tot een meer concretere locatie, mee te nemen. Hiermee kunnen de

lokale belangen en de kennis van het gebied bijdragen aan een goede belangenafweging. Ook verzoeken wij u in beeld te brengen wat de gevolgen zijn van een dergelijke opslag, met andere woorden: welke beperkingen er gelden rondom deze locatie.

(Ad 3.) Nieuw terrein voor oefenen en trainen met explosieven

U onderzoekt een tweetal alternatieven waarbij Zeewolde in alternatief 2 onderdeel is van een heel groot zoekgebied. Wij vallen binnen de cirkel die u trekt rondom de regio Arnhem - Apeldoorn – Zwolle en de regio Marnehuizen. U stelt in de NRD dat er op dit moment nog geen exacte zoeklocaties zijn aangegeven op basis van GIS locatie onderzoek en dat u dit in het plan m.e.r. gaat doen. Wij verzoeken u om betrokken te worden bij de te maken afwegingen, mocht Zeewolde hiervoor in beeld komen. Hiermee kunnen de lokale belangen en de kennis van het gebied bijdragen aan een goede belangenafweging. Ook vragen wij u in beeld te brengen wat de gevolgen zijn van een nieuw oefenterrein, met andere woorden: welke beperkingen er gelden rondom deze locatie.

(Ad 4.) Stationering en corridors onbemande drones voor cargo

Over Zeewolde ligt een te onderzoeken alternatief voor een corridor. Op basis van het NRD is voor ons onvoldoende inzichtelijk wat dit kan betekenen. Wij willen graag weten wat de corridor betekent voor Zeewolde. Wij willen dat u duidelijke maakt met welke impacten/of hinder Zeewolde te maken kan krijgen? Ook zijn wij benieuwd hoe deze behoefte is afgestemd met het vanuit het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat zoeken naar een nieuw oefengebied voor nood- en voorzorgslandingen voor de burgerluchtvaart.

(Ad 5.) Helikopter landingsplaatsen

Ons grondgebied is opgenomen in een zoekcirkel voor het uitbreiden van helikopter landingsgebieden op oefengebieden binnen een straal van 60 km vanaf Schaarsbergen en Nieuw Milligen. Omdat u voor het concentreren en versterken van ondersteunende eenheden ook naar Zeewolde kijkt, willen wij graag van u weten of wij daarbij dan ook moeten denken aan een helikopter landingsplaats op een van de locaties in Zeewolde. Voor ons is nu onduidelijk wat dit zoekgebied betekent en hoe u Zeewolde daarin positioneert. Ook vragen wij u in beeld te brengen wat de gevolgen zijn van een eventuele helikopterlandingsplaats, met andere woorden welke beperkingen er gelden rondom deze locatie.

Participatie

De gemeente Zeewolde hecht veel waarde aan inwonersparticipatie. Wij zijn blij met de door defensie in de NRD voorgestelde participatie. Voor onze inwoners, met name de agrariërs, brengen de plannen van defensie grote onzekerheid met zich mee. Wij onderschrijven dat de communicatie inzake participatie tijdig transparant en volledig moet zijn. We hechten aan een zorgvuldige participatieproces met inwoners en ondernemers van Zeewolde.

Wat naar onze mening ontbrak na de bekendmaking van de NRD is (vroeg)tijdige, transparante en vooral volledige communicatie naar direct betrokkenen, de agrariërs die ondernemen in de nu gepresenteerde onderzoeklocaties voor de vestiging van een centrale kazerne en een grootschalige munitieopslagplaats.

In het plan wordt gesproken over een participatiebijeenkomst in en voor Flevoland. Wij zijn erg benieuwd wanneer deze bijeenkomst gaat plaatsvinden en wat u in Flevoland zult presenteren.

Als gemeente hebben wij een bijeenkomst voor de direct betrokkenen van de drie onderzoeksgebieden georganiseerd. Hierbij was op onze uitnodiging een afvaardiging van defensie aanwezig. Dat hebben wij en de zeer op prijs gesteld. Wij hopen dat wij in een eventueel vervoltraject ook op uw betrokkenheid kunnen rekenen.

Tot slot

Wij willen tot slot benadrukken dat de behoeften uit het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie van nationaal belang zijn. Er ligt een forse zoekvraag op het grondgebied van Zeewolde. Dit vraagt in deze fase van het proces naast de formele stappen zoals genoemd in het participatieplan een nauwe samenwerking met ons als overheid. Het is van belang dat de impact op de lokale gemeenschap zorgvuldig wordt mee gewogen om maatschappelijk draagvlak te creëren. Gekeken naar het nationaal belang gaan wij er vanuit dat het Rijk aan zet is, bij de ruimtelijke procedures om deze behoeften te kunnen realiseren. Dit betekent dat wij ervan uit gaan dat het rijk het projectbesluit dat hiervoor nodig is zelf gaat nemen.

Wij vertrouwen erop dat onze zienswijzen worden meegenomen in het verdere proces en dat de gemeente Zeewolde nauw betrokken wordt bij de nadere uitwerking.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Zeewolde,
de secretaris, de burgemeester,

K.C. Hamstra

G.J. Gorter